

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

14 maart 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitslatingen van minister-president Hasquin van de Franse Gemeenschapsregering betreffende de Vlaamse basisschool in Komen

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Vlaamse vrije basisschool in Komen

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voorstellen van de minister inzake de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen

Met redenen omklede moties

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het islamonderwijs in Vlaanderen

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over zelfevaluatie van scholen

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Aers tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatie van een geschiedkundig colloquium

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Claes tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het in de Franse Gemeenschap bestaande project voor anderstalig onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over avond- en weekendwerk voor schoolstages

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 14 maart 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.26 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitlatingen van minister-president Hasquin van de Franse Gemeenschapsregering betreffende de Vlaamse basisschool in Komen

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en vorming, over de Vlaamse vrije basisschool in Komen

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voorstellen van de minister inzake de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitlatingen van minister-president Hasquin van de Franse Gemeenschapsregering betreffende de Vlaamse basisschool in Komen, met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van de heer Van Dijk tot minister Vanderpoorten, over de Vlaamse vrije basisschool in Komen en de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot minister Vanderpoorten, over de voorstellen van de minister inzake de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, er komt blijkbaar geen einde aan het voortdurend gestook van de Franstaligen. We zijn ondertussen zeer ver verwijderd van de goodwill

die de minister twee jaar geleden bij minister-president Hasquin meende waar te nemen.

De idee dat de minister gevolg zou kunnen geven aan de motie die het Vlaams Parlement vorige maand unaniem heeft goedgekeurd, volstaat voor de Franstaligen om een heus offensief op te zetten. Ik wil er trouwens op wijzen dat deze motie in de Franstalige pers meer aandacht heeft gekregen dan in de Vlaamse pers.

Op 26 februari 2002 heeft minister-president Hasquin in de Franse Gemeenschapsraad zijn bijdrage tot dit offensief geleverd. In antwoord op een vraag van mevrouw Persoons, een verkozenen van het FDF, heeft hij verklaard dat de Nederlandstalige basisschool te Komen illegaal is. Hij heeft eveneens verklaard dat de Franse Gemeenschap nooit heeft geweigerd om een Vlaamse school in Komen te subsidiëren. Hij heeft hier zelfs aan toegevoegd dat de Franse Gemeenschap op een zeer grootmoedige wijze geld geeft aan een Vlaamse basisschool in Moeskroen, een andere faciliteitengemeente in dezelfde regio. Het lijkt me duidelijk dat hier niets van klopt. Net nadat de vereiste 16 handtekeningen waren gevonden, heeft toenmalig minister van Nationale Opvoeding Busquin eind september 1981 de Vlaamse afdeling van het Athenée de Comines gesloten.

Aangezien de betrokken ouders onder enorm zware druk stonden, kostte het vinden van die handtekeningen veel moeite. Toen de school er als nog kwam, moesten de Nederlandstalige kleuters en hun ouders gedurende een aantal weken spitsroeden lopen langs rijen krijsende, opgehitste wallinganten. Na een reportage van de RTBf hebben deze betogers bekendheid verworven als 'les sorcières de Comines'. Aangezien deze gebeurtenissen zich al een tijdje geleden hebben afgespeeld, herinnert zich waarschijnlijk niet iedereen die beelden. Ze kunnen nog het best worden vergeleken met de recente beelden van gelijkaardige taferelen aan

Van Nieuwenhuysen

een katholieke school te Belfast, waar katholieke kinderen door rijen krijsende protestanten heen naar school moesten gaan. Het is begrijpelijk dat een aantal ouders in 1981 onder de terreur zijn bezweken en hebben afgehaakt. Voor minister Busquin was dit een ideaal alibi om te beweren dat er onvoldoende vraag naar een Nederlandstalige faciliteitenschool was.

De financiering van de Nederlandstalige school te Komen door de Vlaamse Gemeenschap is overigens niet onwettig. Dit vloeit voort uit een protocol dat de Franstalige en Vlaamse ministers van Onderwijs, de heren Busquin en Callewaert, in 1981 hebben afgesloten.

Bij mijn weten is er voor het Franstalig onderwijs in Voeren geen protocol afgesloten. Sinds het begin van de jaren 1990 wordt het Franstalig onderwijs in Voeren niet langer door het gemeentebestuur georganiseerd en, bijgevolg, niet langer door de Vlaamse Gemeenschap betaald. Het is me niet duidelijk in welke mate deze school legaal is.

De beweringen van minister-president Hasquin inzake Moeskroen lijken me al evenmin correct. Een tiental jaren geleden heb ik de toenmalige minister van Onderwijs hierover ondervraagd. Hij heeft me toen laten weten dat er op dat ogenblik nog maar een viertal leerlingen waren ingeschreven in de Nederlandstalige afdeling van het Koninklijk Atheneum van Moeskroen. Vanaf het schooljaar 1994-1995 waren er gewoonweg geen inschrijvingen meer. Dit betekent dat minister-president Hasquin er maar op los liegt.

Bovendien heeft de heer Van Eyken vorige week aangekondigd dat de Franstaligen volgend schooljaar een nieuwe provocatie zullen organiseren. Het is namelijk de bedoeling om een of meer Franstalige kinderen uit de Brusselse gemeente Ukkel in de lokale Franstalige faciliteitenschool te Linkebeek in te schrijven. Aangezien de heer Van Eyken weet dat dit een grove overtreding van de taalwetgeving is, betreft het hier een pure provocatie.

De strategie van de Franse Gemeenschap lijkt me duidelijk. Na jarenlang de herziening van de protocolakkoorden inzake het faciliteitenonderwijs te hebben tegengehouden, merkt de Franse Gemeenschap dat het Vlaams geduld stilaan op is en dat de minister een derde, unaniem goedgekeurde motie van het Vlaams Parlement niet meer kan negeren. Ik heb het dan natuurlijk over de motie waarin u werd opgeroepen om de protocollen uit de jaren

zeventig als nietig te beschouwen. De motie dringt er verder op aan om niet meer te voorzien in een subsidie voor het Franstalige faciliteitenonderwijs in de Vlaamse faciliteitengemeenten als zou blijken dat de Franse Gemeenschap niet tegemoet komt aan de Vlaamse wens om de bevoegdheid van de Vlaamse onderwijsinspectie in de Franstalige faciliteitenscholen te behouden. Daarnaast werd in de motie gevraagd om na te gaan of de Franstaligen van hun kant wel voldoen aan hun verplichtingen inzake het faciliteitenonderwijs. Het lijkt mij duidelijk dat geen van beiden het geval is.

Daarom zou ik aan de minister willen vragen of en hoe u tegemoet zult komen aan de vragen die in die bewuste motie van vorige maand zijn vervat. Bent u al begonnen met het inventariseren van bewijzen dat de Franstaligen hun verplichtingen inzake het faciliteitenonderwijs niet nakomen? Binnen welke termijn vindt u het afsluiten van een akkoord met de Franse Gemeenschap over de herziening van die protocolakkoorden inzake het faciliteitenonderwijs nog aanvaardbaar? Bent u het ermee eens dat het Franstalige onderwijs – dat eigenlijk geen faciliteitenonderwijs is – illegaal is? Hoe reageert u op de uitlatingen van minister-president Hasquin met betrekking tot de Vlaamse school in Komen?

Ik zou hier tot besluit nog iets aan willen toevoegen. Mevrouw Grouwels heeft ook een vraag om uitleg ingediend over het protocol. Ik zou haar toch willen zeggen dat de suggestie van minister-president Hasquin om tot paritaire inspectieteams te komen, bij mij op bezwaren stuit. Dat voorstel zit eigenlijk al vervat in het ontwerpprotocol dat tijdens de vorige zittingsperiode werd afgesloten door minister van Onderwijs Baldewijns. Wij kunnen dat voorstel niet aanvaarden, omdat het geen wezenlijke verbetering inhoudt. Het gaat meer bepaald over artikel 3, dat voorziet in een college van vier inspecteurs dat paritair wordt samengesteld door de Vlaamse en de Franstalige onderwijsinspectie. Dat college kan de erkenning van een school intrekken bij beslissing met gewone meerderheid, wat betekent dat bij een staking van de stemmen de erkenning gewoon behouden blijft. De pedagogische adviezen voor alle vakken, behalve voor Nederlands, zouden worden gegeven door de Franse inspectie en die voor Nederlands en de 'Vlaamse cultuur' door de Vlaamse inspectie. Ik denk dat dit onaanvaardbaar is.

De Vlaamse onderwijsinspectie kan in dit ontwerp maar één, weliswaar belangrijk, onderdeel van het leerplan controleren. Als er een conflict is, moet het paritair samengestelde college zoals gezegd bij

Van Nieuwenhuysen

meerderheid beslissen. Als er een staking van stemmen is, blijft alles dus bij het oude. Dit doet een beetje denken aan het college van de gouverneurs dat we destijds hebben gekend. Daar werden een aantal conflicten in verband met onwettelijke praktijken van het gemeentebestuur in Voeren voorgelegd, en de knoop werd uiteindelijk niet doorgehakt omwille van een staking van de stemmen. Ik zou het spijtig vinden als u het compromis, dat nu opnieuw wordt voorgesteld door minister-president Hasquin, zou aanvaarden.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bij het lezen van het antwoord van minister-president Hasquin was mijn eerste reactie : hij heeft gelijk, dat is illegaal. Hoe komt het echter dat de school illegaal is ? Hoe komt het dat de Vlaamse Gemeenschap genoodzaakt is om deze Vlaamse vrije basisschool te ondersteunen ? Verderop in zijn antwoord stelt minister-president Hasquin dat de Franse Gemeenschap nog nooit een aanvraag voor een Vlaamse school heeft gekregen. Toen rezen de haren mij te berge.

Ik zou even willen teruggaan in de tijd. Het is misschien toevallig, maar de eerste manifestatie waaraan ik deelnam als prille zestienjarige was net in Komen, op de grens met Wervik. Dat is de plaats waar de rijkswacht met rubberkogels schoot op 'paramilitaire organisaties', zoals de heer Glorieux het uitdrukte. Er is toen een foto gemaakt waarop toenmalig VU-voorzitter Vic Anciaux tussen de rijkswacht en die zogenaamde paramilitaire organisaties stond. In ieder geval, in de krantenberichten van eind jaren zeventig en begin jaren tachtig wordt er meer dan eens melding gemaakt van aanvragen voor de oprichting van een Vlaamse school.

Op dat vlak begint men een perfide spel te spelen door van de ouders te eisen voor een bepaald type school te kiezen : een gemeenteschool, een rijkschool of een vrije school. Op die manier zouden ze die ouders dan nog eens kunnen opdelen. Alles staat dus in het teken van de heilige vrije keuze. Het stoort mij alleszins serieus dat minister-president Hasquin ontkent dat er een aanvraag is.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft reeds uitvoerig uitgeweid over deze zaak. Misschien tot spijt van velen, zijn wij nog steeds genoodzaakt om in dit Vlaams Parlement de heikele positie van de scholen in de faciliteitengemeenten aan te kaarten, omdat protocollen en afspraken niet worden nage-

leefd. We moeten steeds balanceren op een slappe koord, waarbij Vlaanderen zowel moet opdraaien voor de Franstalige scholen in Vlaanderen als voor de Nederlandstalige scholen in Wallonië.

Mevrouw de minister, ik heb enkele concrete vragen. Staat u achter de analyse van de minister-president van de Franse Gemeenschap ? Hij zei in zijn antwoord dat de Franse Gemeenschap geld geeft aan een Vlaamse basisschool in Moeskroen. Om welke school gaat het ? Hoeveel leerlingen zijn er ingeschreven ? Heeft de Vlaamse basisschool in Komen nog geen aanvraag ingediend bij het gemeentebestuur ? Ik zou een oproep willen doen om in deze kwestie even terug te grijpen naar het verleden. Hoe is het gesteld met de uitvoering van de onlangs goedgekeurde motie van de meerderheid inzake de taal- en pedagogische inspectie in het Franstalig faciliteitenonderwijs in Vlaanderen ? Het ene blijft natuurlijk steeds gekoppeld aan het andere en we pleiten voor een legale behandeling van de scholen, maar dan moet elke gemeenschap natuurlijk haar verantwoordelijkheid opnemen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag heeft niet zozeer betrekking op de school in Komen. Ik zal het veeleer over de vermeende voorstellen van de minister over de pedagogische inspectie in Franstalige faciliteitenscholen willen hebben. Hierover heeft het Vlaams Parlement al herhaaldelijk moties en resoluties goedgekeurd waarin werd geëist dat de Vlaamse onderwijsinspectie de volledige bevoegdheid zou krijgen over de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen van Vlaanderen. We hebben in de commissie daarover een grondig debat gehad op 30 januari 2002, wat de aanleiding was voor een met redenen omklede motie die in plenaire vergadering is goedgekeurd.

Mevrouw de minister, in Le Soir van 8 maart 2002 verklaart minister-president Hasquin dat de Vlaamse minister van Onderwijs contact heeft opgenomen met de Franse Gemeenschap. Ik herinner me inderdaad dat u hebt gezegd dat u verschillende brieven hebt geschreven naar minister-president Hasquin. U had daar toen nog geen antwoord op gekregen. Minister-president Hasquin zegt dat u hem hebt gevraagd om de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen toe te vertrouwen aan paritair samengestelde inspectieteams. Die vraag stemt natuurlijk niet overeen met de motie die het Vlaams Parlement recent heeft goed-

Grouwels

gekeurd. Wat hier werd gevraagd, is toch niet onzinnig ?

De akkoorden over het faciliteitenonderwijs die zijn afgesloten tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, dateren van 1963 en zijn dus al 39 jaar oud. Ondertussen is er in het Nederlandstalig onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap heel veel gebeurd om de kwaliteit van het onderwijs te bevorderen. Alle maatregelen die werden genomen, hebben echter geen enkel effect gehad op het faciliteitenonderwijs dat wij integraal betalen. De situatie is dus absurd geworden. Daarom komt er de duidelijke vraag van het parlement om de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen toe te vertrouwen aan de Vlaamse inspectie.

Mevrouw de minister, hebt u de regering van de Franse Gemeenschap een voorstel gedaan over paritair samengestelde inspectieteams voor de pedagogische inspectie in de Franstalige faciliteitenscholen ? Indien dat zo is, vraag ik u waarom u bent afgeweken van de eis van het Vlaams Parlement. Indien dat niet zo is, is mijn vraag wat u dan wel concreet hebt voorgesteld en welke stappen u zult nemen om de misverstanden de wereld uit te helpen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik benadruk dat het manifest onjuist is wat minister-president Hasquin zegt over aanvragen van Vlamingen of Nederlandstaligen in Komen om in de context van de faciliteitenwetten Nederlandstalig onderwijs in te richten. De geschiedenis heeft haar eigen rechten en minister-president Hasquin moet de geschiedenis niet herschrijven volgens een visie die hem beter uitkomt. Wat geweest is, is geweest en dat moeten we niet negeren. Ik onderschrijf dus in grote mate de bezorgdheid en de vragen van de collega's naar aanleiding van de recente gebeurtenissen.

Een tweede opmerking is eigenlijk een vraag naar de stand van zaken, zoals de heer Van Dijck in zijn laatste vraag ook naar voren bracht. Wat is de stand van zaken inzake de onlangs goedgekeurde motie over de taal- en pedagogische inspectie van het Franstalige faciliteitenonderwijs in Vlaanderen ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, om juist in te schatten wat de heer Van Nieuwenhuysen heeft gezegd over een provocatie door de Franstaligen, zou ik nog iets willen vragen. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, hoe zit het precies met die inschrijving van een kind uit Ukkel in de faciliteitenschool van Linkebeek ? Kunt u dat nog eens herhalen, zodat ik dat goed kan inschatten ?

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer Moreau, vorige week stond er een artikel in Le Soir waarin de heer Van Eyken aankondigde dat er volgend schooljaar bij wijze van proef een leerling uit de Brusselse gemeente Ukkel zal worden ingeschreven in een Franstalige faciliteitenschool. Zoals u weet, is de toegang tot het faciliteitenonderwijs beperkt tot inwoners van de faciliteitengemeenten.

De heer André Moreau : Dat is heel juist.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, wat betreft de Vlaamse basisschool te Komen, past het toch om even de ontwikkelingsgeschiedenis van de bestaande Vlaamse basisschool van het gemeenschapsonderwijs in herinnering te brengen. In uitvoering van artikel 6 van de wet over de taalregeling in onderwijszaken zijn de gemeenten in principe verplicht om onderwijs in te richten in de taal waarvoor faciliteiten bestaan, wanneer voldoende ouders daarom vragen.

In Komen hadden in 1980 voldoende Nederlandstaligen deze vraag ingediend en was de gemeente verplicht Nederlandstalig basisonderwijs in te richten. In de gemeenteraad ontstond een probleem. Wellicht kan in de gemeentelijke archieven worden nagegaan wat daarvan de oorzaak was. Ondanks deze vraag werd er geen Nederlandstalig basisonderwijs ingericht.

Daarop heeft de toenmalige minister van Nationale Opvoeding, de heer Calewaert, beslist om dit onderwijs onder de verantwoordelijkheid van het ministerie – dus als rijksbasisschool – in te richten. Eerst gebeurde dat onder de verantwoordelijkheid van de Franstalige minister van Onderwijs, in de plaats van de gemeente die haar wettelijke plicht niet nakwam. Toen de Franstalige onderwijsminister de school in 1981 niet verder in stand wenste te houden, besliste de federale regering de school

Vanderpoorten

onder een voorlopige regeling te laten voortbestaan, en onder de verantwoordelijkheid te plaatsen van de Nederlandstalige minister van Onderwijs. Later is deze school overgegaan naar de ARGO, en sedert 1999 maakt de school deel uit van het Gemeenschapsonderwijs.

Zonder de oplossing die destijds werd bedacht, zouden de individuele rechten van Vlaamse ouders te Komen verder geschonden zijn. Op dit ogenblik beantwoordt de school aan de wettelijke oprichtingsnormen, met 60 leerlingen, waarvan 38 leerlingen in het lager onderwijs en 22 leerlingen in het kleuteronderwijs.

Indien de gemeente Komen wil voldoen aan haar wettelijke plicht, na meer dan 20 jaar weigering, kan de Vlaamse regering desgevallend een oplossing aanvaarden die aan de letter van de wet beantwoordt. In elk geval moeten de rechten van de betrokken ouders en leerlingen in een dergelijke regeling volledig gevrijwaard worden. Overigens zijn het de ouders, en niet het schoolbestuur, die een aanvraag tot toepassing van de wet moeten indienen.

In Moeskroen heeft zich, in tegenstelling met wat in Komen het geval was, nooit een impasse voorgedaan. Het resultaat hiervan komt erop neer dat de Franse Gemeenschap de Nederlandstalige basisschool in Moeskroen momenteel subsidieert. Het Instituut Broeders Maristen te Moeskroen telde op 1 februari 2001 80 leerlingen.

In de Vlaamse Rand bestaan door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde Franstalige basisscholen. Deze subsidiëring is wettelijk, aangezien ze gesteund is op artikel 6 van de onderwijstaalwet. De Vlaamse Gemeenschap heeft zich daar steeds loyaal aan gehouden.

De heer Van Nieuwenhuysen verwijst tevens naar Voeren, waar Franstalig faciliteitenonderwijs zou bestaan. Ik kan echter meedelen dat de gemeenschap geen Franstalig onderwijs in Voeren subsidieert. Voorheen bestond een Franstalige gemeenteschool, die echter een aantal jaren geleden werd gesloten.

Voor wat betreft de onlangs goedgekeurde motie, kan ik u meedelen dat deze kwestie werd geagendeerd op de vergadering van de Vlaamse regering van 22 maart. Het is de bedoeling de aangelegenheid van de onderwijsinspectie op de Franstalige basisscholen in de Rand te laten bespreken tussen

de ministers-presidenten van beide regeringen, teneinde hen het belang van dit dossier voor de Vlaamse Gemeenschap nogmaals te bevestigen.

Dan is er de vraag van mevrouw Grouwels. In een interview in *Le Soir* verwijst minister-president Hasquin naar een brief daterend van 6 maart 2001. Die brief was een gevolg van de gesprekken die ook hier in de commissie werden gevoerd naar aanleiding van een aantal vragen. Die brief gaat enerzijds over elementen die in het samenwerkingsakkoord zouden kunnen worden opgenomen, en anderzijds over allerlei vormen van samenwerking die met een aangrenzende regio gebruikelijk zijn. Er werd in die brief inderdaad gesproken over paritair samengestelde inspectieteams. Dat was naar aanleiding van het voorstel van protocol, daterend uit de vorige regering. Daarover had toen onderhandeld moeten worden door de toenmalige ministers Baldewijns en Onkelinx. Door latere initiatieven, zoals interpellaties in deze commissie en de resolutie, is de inhoud van de brief van 6 maart 2001 eigenlijk achterhaald. Die brief dateert van voor de resolutie. Ik zal daar rekening mee houden en aanpassingen doen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, u hebt terecht de bewering van minister-president Hasquin over de school en over de oprichting ervan weerlegd. Dat hadden wij ook al gedaan. Het essentiële is echter dat zijn bewering past in een strategie met het oog op de besprekingen die over de organisatie van de onderwijsinspectie zullen worden gevoerd. Het is uiteraard de bedoeling toegevingen af te dwingen van Vlaamse zijde op de bepalingen uit de verschillende moties die we hier al hebben goedgekeurd.

Het verwondert me dat u nu cijfergegevens geeft over het onderwijs in Moeskroen. Vroeger heb ik herhaaldelijk schriftelijke vragen gesteld om meer informatie te verkrijgen. Toen werd me altijd gezegd dat er geen Nederlandstalig onderwijs meer was. Nu blijkt dat er dus toch te zijn.

Over Voeren antwoordt u dan weer naast de kwestie. Voeren heeft geen faciliteitenonderwijs meer sinds het begin van de jaren negentig. Mijn vraag is of het onderwijs dat daar nu wordt georganiseerd, wel legaal is. Daar hebt u niet op geantwoord. Het Nederlandstalig onderwijs in Komen is het gevolg van een akkoord en een protocol afgesloten in de federale regering. Dat gold echter niet voor Voeren.

Van Nieuwenhuysen

Er komt dus een onderhandeling tussen de beide ministers-presidenten over die onderwijsinspectie in de faciliteitenscholen. Dat stelt me echter niet echt gerust. Ook u zei enkele maanden geleden, naar aanleiding van mijn interpellatie over uw houding ten aanzien van dat ontwerp-protocol uit de vorige regeerperiode, ten volle achter de bepalingen van dat ontwerp-protocol te staan. U wilde het gebruiken als uitgangspunt voor de besprekingen.

Er waren toen al twee moties goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Daarin stond duidelijk dat het Vlaams Parlement vraagt dat de onderwijsinspectie integraal door de Vlaamse Gemeenschap zou worden uitgevoerd. Dat is nu herhaald in een derde motie. Driemaal is scheepsrecht. Ik hoop dat de regering rekening zal houden met deze heel duidelijke eis van het parlement. Ik houd echter mijn hart vast, en ik zal dan ook een met redenen omklede motie indienen.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de minister, de nuance in uw antwoord is dat destijds door het halstarrig negeren van de aanvraag de toenmalige regering genooddaakt was een illegale beslissing te nemen. Ik vind het niet onbelangrijk ook even in herinnering te brengen dat daar zelfs het dossier van een weg aan werd gekoppeld. De weg Pecq-Armentière kwam er in ruil voor een schooltje, hoe absurd dat ook klinkt.

Namens de N-VA kan ik alleen maar herhalen dat we op de naleving van de regelgeving staan. Zoals gisteren al gezegd, zullen de feiten in deze belangrijk zijn. Ook wij zullen een met redenen omklede motie indienen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de minister, u stelt me gerust dat de woorden van minister-president Hasquin slaan op een achterhaalde brief. Ondertussen hebben we inderdaad in het Vlaams Parlement nog eens een duidelijke resolutie goedgekeurd waarin we stellen dat de Vlaamse onderwijsinspectie de volledige bevoegdheid moet krijgen over de pedagogische inspectie in Franstalige faciliteitenscholen in Vlaanderen. Het stelt me gerust dat u dat onderschrijft.

Toch verbaast het me dat uw laatste brief over deze aangelegenheid aan de Franse Gemeenschap reeds

een jaar oud is. U hebt er misschien geen antwoord op gekregen, maar het was niet slecht geweest een nieuwe brief te schrijven, zeker na de goedkeuring van de resolutie. Zult u die brief nu schrijven ?

We zijn bijzonder geïnteresseerd in het overleg tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap over die zaak. We wensen dat er een oplossing komt. We willen dat de Vlaamse Gemeenschap het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten volledig financiert, en dat er kwaliteitsnormen komen zoals in het Nederlandstalig onderwijs in het algemeen. We hopen dat die onderhandelingen zo snel mogelijk van start gaan, en uiteraard dat ze slagen.

Ik sluit me niet meteen aan bij de scepsis van mijn collega. Ik wil in herinnering brengen dat er in juni een evaluatie komt. We kijken daar aandachtig naar uit. Ik kondig tot slot aan dat we ook een motie zullen neerleggen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik wil even iets zeggen over Voeren. De Franstaligen hebben daar in het verleden Franstalig onderwijs ingericht als reactie tegen toenmalig minister van Onderwijs, de heer Calewaert, die toen de belangen van de Nederlandstaligen verdedigde. De Franstaligen hebben dat onderwijs ondertussen opgegeven en dat vind ik een pluspunt. Dat vergemakkelijkt het overleg tussen de beide ministers-presidenten.

Verder steun ik minister Vanderpoorten volledig. Ik ben blij dat ze afstand neemt van de brief van 6 maart 2001. Ik voel aan dat onze laatste goedgekeurde motie daaromtrent ernstig wordt genomen. Ik zal zelf in Wallonië met invloedrijke mensen gaan praten, onder meer met federaal minister Michel die maar op 2 kilometer afstand van mij woont. Ik zal alles doen om hem te overtuigen ons te helpen, als dat nog nodig mocht zijn. Het is in ons beider belang dat we tot een aanvaardbare oplossing komen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik wil geen onduidelijkheid laten bestaan over de brieven. Ik heb op 6 maart 2001 een brief geschreven aan de Franse Gemeenschap. Ik heb daarop antwoord gekregen op 2 mei. Daarin stond dat er eerst intern overleg moest worden gepleegd. We hebben daarna niets meer gehoord. Ik heb op 20 december 2001

Vanderpoorten

een nieuwe brief gestuurd, die tot nu toe onbeantwoord is gebleven.

Ondertussen is er de resolutie gekomen, waardoor de zaak is geagendeerd op de Vlaams ministerraad. De heer Van Nieuwenhuysen zei dat ik aanvankelijk nogal optimistisch was. Ik heb me inderdaad bereidwillig opgesteld en veel geduld geoefend. Dat is nu veranderd omdat ik de indruk heb dat de Franstaligen niet willen praten. Ze nemen een uitdagende houding aan. Daarom hecht ik er belang aan dat dit wordt geagendeerd op de Vlaamse ministerraad. De minister-president zal samen met mij verdere stappen plannen en ondernemen. Het parlement wordt uiteraard op de hoogte gehouden.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen, door de heer Van Dijck en door mevrouw Grouwels werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het islamonderwijs in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Librecht tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het islamonderwijs in Vlaanderen.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, het onderwijsbeleid heeft de afgelopen decennia heel veel aandacht besteed aan kinderen die opgroeien in verschillende culturele werelden. Dat heeft meestal twee duidelijke doelstellingen : de identiteitsontwikkeling en het maatschappelijk cultureel evenwicht. Er zijn daarvoor opvoedkundige steunpunten en projecten ontwikkeld en toegepast. Het zou

misschien aangewezen zijn om deze voorzieningen wetenschappelijk te bestuderen, te groeperen, eventueel gelijk te schakelen en vooral op hun werking en resultaten te beoordelen. In het licht van deze vaststellingen en met enkele recente problemen bij onze noorderburen is het zinnig na te denken over intercultureel levensbeschouwelijk onderwijs.

Ik wil enkele feiten opsommen die zullen leiden tot mijn eigenlijke vraagstelling. Zo weigerden de leden van het islamitisch onderwijs in Midden-Limburg op een officiële vergadering te praten over assimilatie, integratie of segregatie. Ze wilden enkel praten over onderwijs- en godsdienstvrijheid en over het behoud van de eigen cultuur op een islamitische school.

Een ander voorbeeld is dat van de school in Roermond. Toen hun vraag tot oprichting van een islamitische basisschool werd afgewezen, stuurden Roermondse islamitische ouders hun kinderen uit protest naar de islamitische school in Helmond. Deze school kon de toeloop van die leerlingen – zo'n 200 – niet aan, maar ving ze toch op, desnoods in de gangen, en dit terwijl de basisschool in Roermond zo goed als leeg stond.

De Nederlandse moslimscholen liggen momenteel onder zwaar vuur van het kabinet van Onderwijs, naar aanleiding van het conceptrapport 'De democratische rechtsorde en islamitisch onderwijs, buitenlandse inmenging en anti-integratieve tendensen'. Staatssecretaris Adelmund wil op basis van dat rapport een onderzoek starten. Het vermeldt een aantal zorgwekkende vaststellingen.

Radicaal islamitische krachten domineren de koppelstructuur ISBO – islamitische schoolbesturenorganisatie – waarbij 32 islamitische scholen zijn aangesloten. Daarnaast zouden er relaties bestaan tussen sommige schoolbesturen en radicale moslimorganisaties. Bovendien zou de ISBO-voorzitter enkele dagen hebben vastgezeten in het onderzoek naar de verdwijning van een drugssmokkelaar uit Helmond. Uit het rapport blijkt eveneens dat een tiental moslimscholen rechtstreekse banden onderhouden met radicale Saoedische, Libische en Turkse inlichtingendiensten. Die zouden de moslimscholen uitgebreide financiële steun geven, die zich zou vertalen in een intolerante houding tegenover de westerse beschaving.

Op deze scholen zijn leerkrachten actief die zich expliciet verzetten tegen de integratie van allochtonen in de Nederlandse samenleving. De reacties waren heftig. De staatssecretaris waarschuwde de

Librecht

moslimscholen hun borst nat te maken. De heer De Graaf van D66 dreigde met de intrekking van onderwijsbevoegdheden en de inbeslagname van opruimend lesmateriaal. De heer Melkert zei dat de geldkraan voor dergelijke scholen moet worden dichtgedraaid. Er bestaat immers wel degelijk een probleem : met buitenlands geld zouden leerkrachten aangezet worden tot haat en rancune.

De Nederlandse en Vlaamse onderwijswereld hebben natuurlijke een andere opstelling en andere standpunten. Zo heeft Nederland een langere traditie in projectmatig onderwijs. De moslimmigranten hebben zich al spoedig bij dit systeem aangesloten en hebben daarin hun eigen scholen opgericht.

In Vlaanderen bestaan deze problemen niet, nog niet. Er is bij ons maar één islamitische basisschool, met name een Franse instelling in Laken die verbonden is aan de grote moskee. Het islamitisch onderwijs is hier geïntegreerd in het normale pakket. Volgens Meryem Kanmaz van het Centrum van de Islam in Europa zouden de moslims in België zich nu pas beginnen organiseren. Daarnaast bestaan er ook spanningen met islamitische ouders, over de onderschatting van hun kinderen, een gebrek aan advisering en bepaalde problemen met schoolmaaltijden, zwemlessen, hoofddoeken, schooluitstappen, bosklassen, enzovoort. Toch zijn deze ouders geen voorstanders van de oprichting van moslimscholen in Vlaanderen.

Desondanks baren de problemen in Nederland ons zorgen. Hoewel men de impact van het rapport wil nuanceren, lijkt het ons een belangrijke aansporing tot waakzaamheid en openheid, ook in het Vlaams onderwijs.

Ik wil de minister dan ook de volgende vragen stellen. Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van bepaalde structurele problemen binnen het islamitisch onderwijs in Vlaanderen ? Bestaat er bij ons enige samenwerking tussen het moslimonderwijs, de onderwijsinspectie en de overheid en zo ja, hoe verloopt die ? Bestaat er in Vlaanderen een islamitisch pedagogisch studiecentrum dat godsdienstmethodes ontwikkelt en verspreidt ? Hoe kan het principe van onderwijs- en godsdienstvrijheid worden verzoend met een inzichtelijke controle op het levensbeschouwelijk onderwijs ? Hoe staat u tegenover de eventuele vraag tot oprichting van moslimscholen ? Kunt u me, tot slot, een overzicht geven van alle bestaande multiculturele projecten

en pakketten in het onderwijs met de voorziene budgettaire enveloppes ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ten aanzien van islamitische migranten heb ik een zeer eenvoudig standpunt. Ze dienen zich in onze samenleving en in onze Vlaamse cultuur te integreren. Aangezien de meeste mensen dit standpunt verdedigen, ben ik op dit vlak zeer verdraagzaam. Ik heb geen enkel probleem met migranten die zich integreren. Iedere mens heeft het recht om een normaal leven te leiden.

Ik stel me evenwel vragen bij het islamitisch godsdienstonderwijs. Dit onderwijs wordt niet volgens de Vlaamse normen, maar volgens de normen van de moslimgemeenschap gegeven. Hoewel het Vlaams onderwijs hier geen controle over heeft, moet de Vlaamse overheid dit onderwijs subsidiëren. De islam is immers een erkende godsdienst.

Ik kan niet aanvaarden dat die leerkrachten doen en zeggen wat ze willen. Het is immers mogelijk dat ze de jongeren beïnvloeden om zich tegen de Vlaamse cultuur en levenswijze af te zetten. Dit heeft uiteraard niets met integratie te maken. Ik zou hier graag wat meer uitleg over krijgen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik heb niet de gewoonte om me aan te sluiten bij interpellaties van het Vlaams Blok. Ik moet evenwel eerlijk toegeven dat ik de tonaliteit die me meestal stoort in de interpellatie van de heer Librecht, niet heb gehoord.

Ik vind echter wel dat de heer Librecht twee zaken door elkaar heeft gehaald. Bepaalde problemen ontstaan omwille van sociaal-culturele en economische situaties. Daarnaast is er de vraag hoe we het islamonderwijs in ons onderwijslandschap moeten plaatsen. Het spreekt vanzelf dat deze beide punten met elkaar verbonden zijn. Heel wat allochtonen die uit een bepaalde sociaal-culturele achtergrond komen, zijn net moslims die islamonderwijs willen volgen.

Ik zou toch willen proberen om deze twee discussies niet te vermengen. Mijn uitgangspunt is dat de islam een erkende godsdienst is. Ik heb geen enkel probleem met de normen en waarden van de islam. De waardevolle uitgangspunten van de islam hebben in het verleden een belangrijke invloed op de barbaarse Europese cultuur uitgeoefend.

Sannen

Enkele maanden geleden heb ik in de plenaire vergadering al gezegd dat het Vlaams islamonderricht in een Europees islamonderricht zou moeten worden ingebed. De islam moet in de Europese cultuur en ruimte worden ingebed. In bepaalde landen, bijvoorbeeld Frankrijk, bestaan er momenteel al faculteiten die vanuit een Europees perspectief islamtheologie doceren. Net als de bisschoppenconferentie heeft de Belgische Moslimexecutieve de bevoegdheid om islamleerkrachten aan te duiden en om hun vereiste kwalificaties te bepalen. Ik vind dan ook dat er dringend meer werk moet worden gemaakt van het creëren van een aanbod islamtheologie op universitair en hogeschoolniveau. Hierbij moeten we de doelstelling hanteren dat we zo snel mogelijk enkel nog islamleerkrachten willen toelaten die een diploma hebben gehaald in een door ons erkende hogeschool of universiteit. Het spreekt vanzelf dat we in een overgangperiode zullen moeten voorzien. We moeten er gewoon voor zorgen dat binnen tien jaar alle islamleerkrachten in Vlaanderen een diploma hebben gehaald aan een door ons erkende instelling.

De islam vormt geen gevaar op zichzelf. Elke godsdienst is evenwel ingebed in een breder cultureel en maatschappelijk kader. Het lijkt me dan ook ontzettend moeilijk en verre van wenselijk om te blijven werken met leerkrachten die een opleiding in Saoedi-Arabië hebben gevolgd en die hier islamonderricht willen aanbieden.

Een overleg met de Moslimexecutieve lijkt me aangewezen. In Heverlee is er al een protestantse faculteit die door de Vlaamse overheid erkend wordt en die diploma's mag afleveren. Als we islamleerkrachten met een diploma van een door ons erkende instelling willen, zouden er dan ook snel faculteiten islamtheologie moeten komen. Dit lijkt me essentieel om de in Nederland vastgestelde uitwassen, neveneffecten en ongewenste doelstellingen te vermijden.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord op de eerste vraag zal zeer kort zijn. Er is in Vlaanderen geen islamitisch onderwijs. Aangezien de islam in Vlaanderen een erkende godsdienst is, kunnen scholen het vak 'islamitische godsdienst' als levensbeschouwelijk vak aanbieden. 327 van de 2.189 basisscholen en 198 van de 918 secundaire scholen doen dit momenteel.

Ik zal de tweede, de derde en de vierde vraag samen beantwoorden. Er zijn in Vlaanderen 259 leerkrachten islamitische godsdienst. Dit is 0,18 percent van het onderwijskorps. Al deze leerkrachten zijn onderwijspersoneelsleden. Dit betekent dat ze over een diploma moeten beschikken dat hen onderwijsbevoegdheid verschaft alvorens ze in een school kunnen worden tewerkgesteld. Deze leerkrachten worden bovendien door de Moslimexecutieve gescreend en goedgekeurd.

Eenzelfde procedure is van kracht voor leerkrachten die andere levensbeschouwelijke vakken geven. Ze moeten voorafgaandelijk de toestemming van de verantwoordelijke representatieve organisatie krijgen. Sinds 1993 verloopt het toezicht op het onderwijs in levensbeschouwelijke vakken via de inspectiediensten die via een erkende instantie of vereniging worden ingericht. De administratieve coördinatie van deze inspectieleden berust bij de coördinerende inspecteur-generaal van de onderwijsinspectie. Wat de islamitische godsdienst betreft, is de Moslimexecutieve de representatieve vereniging. Ze volgt alle evoluties aangaande de onderwijsinspectie van levensbeschouwelijke vakken actief op. Bij de Moslimexecutieve loopt op dit ogenblik een interne procedure om, zoals dit voor andere godsdiensten al is gebeurd, een aantal mensen als inspecteur voor te dragen.

Net als voor de andere levensbeschouwelijke vakken, bestaan er voor het vak 'islamitische godsdienst' geen eindtermen. De erkende instantie, in dit geval de Moslimexecutieve, bepaalt de inhoud en de methodes die in het vak 'islamitische godsdienst' aan bod komen. De pedagogische en didactische methodes die naar aanleiding van deze beslissingen worden ontwikkeld en geïmplementeerd, vallen momenteel, wellicht in overleg met de Moslimexecutieve, onder de verantwoordelijkheid van de individuele leerkrachten. Eens de aanstelling van inspecteurs 'islamitische godsdienst' een feit is, zullen zij deze taak op zich nemen. Dit komt overeen met de wijze waarop dit voor de andere levensbeschouwelijke vakken gebeurt.

Wat de vijfde vraag betreft, wil ik er even op wijzen dat er in Vlaanderen een zeer grote vrijheid van onderwijs bestaat. In principe kan iedereen een school oprichten. Indien de inrichtende macht van een school erkend en gesubsidieerd wil worden, moet ze aantonen dat deze nieuwe school dezelfde eindtermen nastreeft en realiseert als de reeds bestaande scholen. Ook organisatorisch en infrastructureel moet een nieuwe school voldoen aan de minimale voorwaarden die door de overheid worden vooropgesteld. De school moet bovendien akkoord

Vanderpoorten

gaan met de normale controles van de onderwijsinspectie op het bereiken van de eindtermen. Voor subsidiëring moet een school aan minimale leerlingennormen voldoen. Voor een erkenning zonder subsidiëring is het aantal leerlingen niet relevant.

Indien een nieuwe school aan deze voorwaarden voldoet, staat de islamitische inrichtende macht op gelijke voet met een katholieke of een joodse inrichtende macht. Dit betekent dat de overheid al deze inrichtende machten op dezelfde wijze behandelt. Wat het inrichten van onderwijs betreft, heeft onze maatschappij op democratische wijze voor een verregaande vrijheid gekozen. Een gelijke behandeling van alle potentiële inrichtende machten is de enige manier om deze democratische keuze correct te implementeren.

Het is me niet helemaal duidelijk wat de heer Librecht met 'multiculturele projecten' bedoelt. De overheid schrijft een aantal te realiseren doelstellingen voor. De wijze waarop een school deze doelstellingen wil realiseren, behoort tot de autonomie van de school. Er bestaat uiteraard geen instantie die toezicht houdt op of goedkeuring verleent aan het gebruik van bepaalde pedagogische of didactische pakketten.

De momenteel geldende eindtermen hebben aandacht voor de mensenrechten, in het bijzonder voor de kinderrechten, en voor het respectvol en verantwoordelijk functioneren in een maatschappij die door verschillen en multiculturaliteit wordt gekenmerkt. De eindtermen zijn zo opgevat dat ze steeds kennis-, inzichts- en gedragscomponenten bevatten. Dit betekent dat er steeds een waaier aan mogelijke invullingswijzen is. Multiculturaliteit is een geïntegreerd onderdeel van het hele onderwijsstelsel. De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop ze deze eindtermen bereiken.

Het is onmogelijk om het door de heer Librecht gevraagde budgettaire overzicht van multiculturele projecten te geven. Naast de integratie in de eindtermen, is het 'interculturaliseren' van het onderwijs een van de pijlers van het onderwijsvoorrangsen zorgverbredingsbeleid. De scholen die binnen dit kader een beroep doen op de beschikbare bijkomende middelen moeten evenwel tegelijkertijd aan verschillende pijlers werken. Het is bijgevolg onmogelijk om te achterhalen welk gedeelte van het budget specifiek aan de 'interculturalisering' van het onderwijs wordt gebruikt.

Ik heb veel begrip voor de vragen van de heer Sannen. Ik denk dat hij gelijk heeft. De organisaties en de instellingen in kwestie zouden dit probleem moeten aanpakken. Het is uiteraard ook een kwestie van budgettering. We zullen hier in de toekomst alleszins nog heel wat aandacht aan moeten schenken.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Ik zou de minister willen bedanken voor haar uitgebreid en gedetailleerd antwoord.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : De minister heeft daarnet verwezen naar de pedagogische bekwaamheden waaraan leerkrachten moeten te voldoen. Ik weet niet goed wat die bekwaamheden net inhouden. Welke opleiding wordt van de islamleerkrachten verwacht ?

De organisatie van een faculteit islamtheologie aan de Vlaamse hogescholen en universiteiten is de verantwoordelijkheid van de Moslimexecutieve. Enig overleg zou het ontwikkelen van dit initiatief echter kunnen stimuleren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Librecht werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over zelfevaluatie van scholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over zelfevaluatie van scholen.

Voorzitter

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, in het laatste nummer van het tijdschrift Klasse, dat alle commissieleden ontvangen, stond een artikel over zelfevaluatie. Ik breng dit thema opnieuw aan omdat we bij het begin van deze zittingsperiode een aantal keren hebben gediscussieerd over de moeilijkheden met het personeelsbeleid en dergelijke.

Er bestaan blijkbaar een aantal mooie voorbeelden van evaluatie, het opbouwen van meer betrokkenheid en het zelf ontwikkelen van een kwaliteitsbeleid. Er zijn wel heel wat verschillen tussen de verschillende onderwijsniveaus, namelijk basis-, secundair en hoger onderwijs. Aan de universiteiten heeft men als model voor zelfevaluatie bijvoorbeeld de visitatiecommissies, waarvan de voorname rol bestaat uit het doorvoeren van een interne inhoudelijke bijsturing.

Ik was aangenaam verrast door dit artikel, omdat blijkt dat verschillende scholen momenteel aan een vorm van zelfevaluatie doen, zonder dat die extern wordt opgelegd. Deze evaluatie gaat veel verder dan datgene wat de inspectie om de zoveel jaren eens komt controleren, namelijk het al dan niet bereiken van de eindtermen, ontwikkelingsdoelen en dergelijke meer. Er zijn dus blijkbaar een aantal modellen die worden aangereikt, hoewel Proza en Izes eerder gericht zijn op ontwikkelingsmodellen en niet zozeer op evaluatie.

Mevrouw de minister, destijds zei u dat we in de toekomst moeten komen tot een vorm van personeelsbeleid die veel meer autonomie geeft aan de verschillende partners in de school. Daarbij moet dan aan een vorm van zelfsturing en interne ontwikkelingsprocessen worden gewerkt. Uit het artikel blijkt dat er voorbeelden van checklists zijn.

Ik zou aan de minister de volgende vragen willen stellen. Stimuleert de administratie die vormen van zelfevaluatie die niet moeten uitmonden in een of andere positieve of negatieve uitspraak? Worden scholen die goede zelfevaluatiemodellen hebben ontwikkeld bij elkaar gebracht? Zijn er richtlijnen voor zelfevaluatie, uitgaande van een globaal perspectief van meer autonomie en meer zelfstandig personeelsbeleid in de diverse scholen op de verschillende niveaus?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : De aandacht van Klasse voor zelfevaluatie past ten volle in het beleid dat wordt gevoerd in verband met kwaliteitszorg in het onderwijs.

Net zoals in de meeste Europese landen, groeit ook bij ons het besef dat de eerste verantwoordelijken voor de kwaliteit van het onderwijs de scholen zelf zijn. Die zorg voor eigen kwaliteit vertaalt zich in tal van acties, waaronder initiatieven met betrekking tot zelfevaluatie.

De kracht van zelfevaluatie is evenwel gelegen in het draagvlak waarop de evaluatie-initiatieven rusten. In die zin zou het contradictorisch zijn zelfevaluatie op te leggen. Veeleer moet een aanmoedigings- en bewustwordingsbeleid worden gevoerd, zodat zowel scholen als professionele organisaties zelf beslissen om interne evaluatieprojecten op te zetten waarbij alle actoren worden betrokken.

Dit aanmoedigings- en bewustwordingsbeleid werd de voorbije jaren door de overheid sterk ondersteund. Zo werd het thema zelfevaluatie tot twee maal toe opgenomen in de eigen overheidsinitiatieven inzake nascholing. Dit resulteerde in nascholingsessies die een bijzonder groot succes hebben gekend. Zowel vorig schooljaar als dit schooljaar werden er door het departement studiedagen georganiseerd over nascholing. Recentelijk gebeurde dat nog in Brugge tijdens een tweedaags seminarie dat – op basis van het Gent V-akkoord – directies en onderwijsverantwoordelijken uit Vlaanderen en Nederland samenbracht.

Een zeer belangrijke stimulans wordt ongetwijfeld ook geleverd door de onderwijsinspectie. Tijdens de doorlichtingen worden de directies uitdrukkelijk bevraagd over de initiatieven die zij nemen met betrekking tot interne evaluatie. Er wordt gepeild naar initiatieven inzake intern gegevensbeheer en inzake de analyse van die gegevens. De onderwijsinspectie voor het secundair onderwijs gaat waar mogelijk nog een stap verder en tracht de resultaten van zelfevaluaties – waar die aanwezig zijn – te plaatsen binnen de eigen kwaliteitsindicatoren. Op die wijze ervaren de scholen dat hun inspanningen inzake interne kwaliteitszorg en zelfevaluatie als volwaardig en zinvol worden benaderd bij de externe kwaliteitsbewaking door de overheid.

Vanderpoorten

Samengevat kan dus worden gesteld dat de stimuli inzake zelfevaluatie in ieder geval worden voortgezet en inzonderheid in relatie met de externe kwaliteitsbewaking door de inspectie worden versterkt. De keuze om geen normerende richtlijnen voor zelfevaluatie uit te werken past binnen een beleid dat op versterking van schoolautonomie is gericht en is overigens coherent met een brede visie op zelfevaluatie waarbij de initiërende actoren op de eerste plaats binnen de te evalueren organisatie worden geplaatst.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik ben gelukkig met het antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Aers tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatie van een geschiedkundig colloquium

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Aers tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatie van een geschiedkundig colloquium.

De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb deze vraag om uitleg geschreven op 5 maart jongstleden, nadat ik tekenen van ongerustheid had ontvangen uit universitaire kringen. Ondertussen is er meer bekend over deze zaak, maar de vraag blijft volgens mij toch actueel.

Op vrijdag 15 en zaterdag 16 maart 2002 organiseren de departementen Geschiedenis van de KU Leuven en de RUG een geschiedkundig colloquium. Negen internationaal gerenommeerde sprekers zullen er drie thema's behandelen : ten eerste natievorming en nationale identiteit, ten tweede nationale identiteiten in het ancien regime en in de nieuwste tijd en ten derde elites en massa in nationale bewegingen.

Op het eerste gezicht is dit een colloquium waarvoor zeer veel Vlaamsgezinden belangstelling kunnen hebben. Ik verneem echter dat deze vergaderingen volledig in het Engels zullen zijn en dat er bovendien niet wordt voorzien in een simultaanvertaling naar het Nederlands. De kostprijs van dit colloquium is ook al niet van die aard om de gewone cultureel geïnteresseerde Vlaming ertoe aan te zetten deel te nemen : de prijs bedraagt 82 euro, en met wat eten erbij betaalt men 130 euro.

Op internet heb ik een dik pak inlichtingen gevonden in het Engels, en slechts enkele bladzijden informatie in het Nederlands. Mevrouw de minister, generaties Vlamingen hebben gestreden om de universiteiten van Gent en Leuven te vernederlandsen. Nu keren we echter terug naar toestanden uit de negentiende eeuw, zij het dan dat het Frans werd vervangen door het Engels. Mevrouw de minister, ik ben geen verkrampte flamingant zoals u misschien zou denken, en ik ben trots op de talenkennis van de Vlamingen. Met dit colloquium zetten we echter een stap in de verkeerde richting. Het is een stap naar de versmalling van het gebruiksveld van het Nederlands. Op deze manier wordt het Nederlands in Europa steeds meer een bedreigde taal.

In de Standaard van vandaag lees ik dat mede-organisator De Wever meewarig het hoofd schudt bij al die commotie. Laat de heer De Wever zijn hoofd maar schudden, dat maakt op mij weinig indruk. Het is niet de eerste keer dat deze jongen zijn VNJ-verleden moet verloochenen in dienst van zijn carrière.

Graag wil ik aan de minister de volgende vragen stellen. Klopt het dat dit colloquium wordt ondersteund door de Vlaams overheid ? Het antwoord ken ik ondertussen reeds : dat is zo. Het zou de bedoeling van deze specifieke actie zijn om het onderzoek in Vlaanderen internationaal bekend te maken, maar dat gebeurt dan ironisch genoeg wel in het Engels. Is het juist dat alles in het Engels zal verlopen ? Ook op die vraag hebben we eigenlijk al een antwoord gekregen. Hoe het met die vertalingen zit, weet ik nog niet, maar ik hoop dat er toch in simultaanvertaling wordt voorzien. In dat geval valt het colloquium niet onder de taalwetgeving. Zijn er maatregelen genomen om een en ander in de toekomst beter te laten verlopen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het colloquium wordt eigenlijk

Vanderpoorten

gefinancierd door het FWO waarmee de Vlaamse Gemeenschap een beheersovereenkomst heeft afgesloten. Na onderzoek van de aanvraag door een interuniversitair en interdisciplinair samengestelde commissie voor Internationale Wetenschappelijke Contacten is er een bedrag toegekend, namelijk 500.000 frank of 12.395 euro. Dit geld van het FWO is afkomstig van de 4 percent toelage van 1997. De Vlaamse regering had het fonds opgelegd dat het internationaal bekend maken van onderzoek in Vlaanderen een prioriteit moest zijn.

Er werd gevraagd om in alle externe communicaties te vermelden dat het colloquium wordt georganiseerd met de steun van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, omdat het wordt georganiseerd in de context van een specifieke actie om het onderzoek in Vlaanderen internationaal bekend te maken. Er is geen rechtstreekse financiering door het departement Onderwijs. Ik ben dus, net zoals mijn voorgangers, niet bij het beslissingsproces betrokken geweest.

Het colloquium bestaat uit twee componenten. De eerste component betreft het 'kennisconfronterende' karakter. Wie aan onderzoek internationale bekendheid wil geven, heeft op dat niveau inderdaad te maken met een grotendeels internationaal publiek. De tweede component is gericht op een breder publiek en zal in het Nederlands verlopen. Deze component van het colloquium wordt parallel met het tweede deel van de internationale component in Gent gehouden. Voor dit tweede deel werden vooral leerkrachten geschiedenis uitgenodigd. De inkomprijs voor deze tweede component is lager en de studenten kunnen gratis deelnemen. Slechts een deel van het colloquium zal in het Engels worden gehouden.

Colloquia vallen buiten het toepassingsgebied van artikel 33 van het universiteitendecreet, en kunnen niet worden beschouwd als bestuurshandelingen zoals bedoeld in de taalwetgeving inzake bestuurszaken. Er hoeven geen maatregelen worden voorgesteld om dergelijke zaken in de toekomst te vermijden.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers : Ik dank de minister voor haar antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Claes tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het in de Franse Gemeenschap bestaande project voor anderstalig onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Claes tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het in de Franse Gemeenschap bestaande project voor anderstalig onderwijs.

Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Hilde Claes : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, een tijdje geleden hebben we via de pers vernomen dat een aantal scholen in de Franse Gemeenschap een onderdompelingsproject hadden opgezet. De kinderen die aan het project deelnamen, konden het merendeel van hun lessen in een vreemde taal volgen.

De resultaten van het project zouden zeer positief zijn. Er is gebleken dat de kinderen die aan het project deelnamen, in vergelijking met kinderen uit een traditionele klas, zeer goed scoorden op de centrale examens. De stad Luik is op basis van de resultaten voor de centrale examens tot de conclusie gekomen dat de kinderen die aan het project deelnamen, hun moedertaal beter beheersen. Specialisten verklaren dat door het feit dat de kinderen uit het project de talen meer zouden analyseren en meer met elkaar zouden vergelijken. Daardoor zouden ze onder andere in staat zijn om ingewikkelde constructies beter te begrijpen. Ik denk dus dat onderdompelingsprojecten succes hebben en goede resultaten genereren. Kinderen scoren beter op de centrale examens en hebben een betere kennis van de moedertaal.

Mijn vraag is belangrijk en krijgt vandaag nog een actuele dimensie, omdat we via de pers hebben vernomen dat bij de hervorming van de studiegebieden in het middelbaar onderwijs, waarbij het ASO nu aan bod komt, heel wat veranderingen op stapel staan. Daaruit blijkt tot mijn spijt dat heel wat aandacht voor bepaalde vakken zal verschuiven in het voordeel van wiskunde en wetenschappen.

De talen zullen aan belang moeten inboeten. Dat zal zich vooral laten voelen in de richting moderne talen. Zo heb ik vandaag vernomen dat de richting economie-moderne talen vanaf september 2002 de naam 'economie' zal krijgen. In het gemeenschaps-onderwijs zal het derde middelbaar vanaf september 2002 een uur minder Engels krijgen. Voor Frans en Nederlands geldt blijkbaar hetzelfde. In

Claes

het vrije net zullen de lesuren moderne talen verminderen. Dat staat in schril contrast tot de zeer positieve resultaten van de onderdompelingsprojecten en tot de actuele tendens van de internationalisering waarin de talen steeds belangrijker worden.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de resultaten van het onderdompelingsproject waar naar ik heb verwezen? Kunt u verduidelijken of positieve resultaten van dit project van bepaalde voorwaarden afhankelijk zijn, zoals bijvoorbeeld een specifieke taalinstructiemethode? Moet daarvoor nascholing worden gevolgd? Weet u of er in Vlaanderen interesse bestaat voor gelijkaardige projecten en bent u desgevallend bereid onderdompelingsprojecten te steunen?

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik denk dat mevrouw Claes een zeer belangrijk en zeer actueel onderwerp heeft aangesneden. Vanuit de Brusselse context weten wij – misschien beter dan wie ook – dat de Franse Gemeenschap enkele jaren geleden een decreet heeft goedgekeurd dat het mogelijk maakt om onderdompelingsonderwijs te organiseren in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs. Er kan dan worden gekozen voor Nederlands, Engels of Duits als onderdompeltaal. Ik heb vroeger al gezegd dat wij zouden willen dat de Vlaamse Gemeenschap gelijkaardige initiatieven neemt. Taalonderwijs kan natuurlijk nooit aan scholen, aan studierichtingen of aan kinderen worden opgelegd. De vrije keuze moet worden gerespecteerd.

Onderdompelingsonderwijs lijkt me zeer belangrijk in de context van een aantal evoluties die zich voltrekken. Er zijn de alarmerende berichten over de kwaliteit van de talenkennis van onze jeugd. Onze Vlaamse troef inzake meertaligheid gaat erop achteruit. Ik wil er ook op wijzen dat de Europese Unie overal in Europa de visie wil promoten dat de mensen naast de eigen moedertaal minstens twee andere Europese talen zouden aanleren.

Met betrekking tot het bedrijfsleven en de arbeidsmarkt is meertaligheid eveneens zeer belangrijk, zeker in het Brusselse. Er bestaan geen tweetalige werklozen. Iemand die talen kent, vindt werk. Het talenonderwijs, dat begint in de scholen, speelt daarin een zeer grote rol. In het Brusselse, en ongetwijfeld ook elders in Vlaanderen, bestaat er zeer

veel belangstelling van ouders en scholen voor een talenversterkend onderwijs.

Ik treed dan ook bij wat mevrouw Claes heeft gezegd. We vinden het een alarmerende situatie dat we vandaag geconfronteerd worden met de afschaffing van de studierichting moderne talen. Het talenonderwijs wordt dus ingekrompen.

Ik wil hier even citeren uit een vrije tribune van vandaag in De Standaard. Een leerkracht Nederlands-Engels stelt : 'Het is blijkbaar wel aanvaardbaar dat een leerling in een wetenschappelijke richting taalblind is, maar het is niet aanvaardbaar dat een taalbegaafde leerling een wat beperktere kennis heeft van wiskunde en wetenschappen.'

We zijn hier een richting aan het inslaan die niet tegemoetkomt aan de vragen van ouders en scholen en aan de noden op de Europese arbeidsmarkt. Ik sluit me dan ook heel graag aan bij de vragen van mevrouw Claes.

Kan er vandaag in de Vlaamse Gemeenschap talenversterkend onderwijs worden ingericht? Zijn er daarvoor decreetswijzigingen nodig? De Franse Gemeenschap heeft daar een decreetswijziging voor doorgevoerd. Is dit nodig of kunnen we vandaag reeds een aantal initiatieven nemen? Daarbij zou ik natuurlijk ook graag weten wat uw houding is, mevrouw de minister, ten opzichte van deze vragen die echt leven in de scholen en bij de ouders.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik vind dit een enorm belangrijk onderwerp en ik wil dan ook op een rustige manier het woord voeren. Als ik hier leden van de sp.a en van CD&V hun vragen hoor stellen, is het voor mij bijzonder moeilijk om rustig op mijn stoel te blijven zitten. Het zijn immers net die twee partijen die dit hebben doorgevoerd. Zij hebben voor het secundair onderwijs die richting aangewezen. Zij hebben het secundair onderwijs op die manier hervormd. Wij hebben dit niet goedgekeurd. We hebben toen van de minister van Onderwijs de verzekering gekregen dat het urenpakket voor talen waarin voorzien bleef, voldoende zou zijn om de eindtermen te halen. Als men die eindtermen zou halen, zou men aan het einde van het secundair onderwijs in staat zijn om te communiceren in vreemde talen. We hebben die minister geloofd. We hebben de hervorming niet goedgekeurd, maar we hebben hem wel geloofd.

Sannen

Ik vind het dan ook heel merkwaardig dat op basis van enkele artikels in de krant net deze twee partijen dit onderwerp aankaarten en benoemen als een bedreiging voor het taalonderwijs in het secundair onderwijs. Dat maakt het voor mij moeilijk om een sereen debat te voeren. Ik vind het iets te gemakkelijk om die verantwoordelijkheid zomaar plots af te schuiven.

Ik wil terugkomen op de terechte vraag die hier is gesteld door mevrouw Claes, die ik daarin ten volle ondersteun. We moeten inderdaad de bereidheid hebben om nieuwe methodieken en experimenten toe te laten om het talenonderwijs en de talenkennis te versterken. Mevrouw Grouwels zegt terecht dat de meertaligheid in Vlaanderen enigszins bedreigd wordt. Ik wil me dan ook aansluiten bij de vraag om in Vlaanderen een dergelijk experiment mogelijk te maken. Ik zou het eerst onder een experimentele fase willen toestaan. Desnoods kan daar een decreetswijziging voor worden voorbereid. Dit moet wel een duidelijk kader krijgen, met een beperkte omvang en een beperkte duur. Het Nederlands als onderwijstaal moet immers gewaardeerd blijven.

Tot slot wil ik het nog over het volgende hebben. Als onderdompeling zo belangrijk is in het basisonderwijs om echt communicatief te worden in een taal, dan begrijp ik de houding van CD&V op een ander vlak eigenlijk niet. Ik heb het over de mogelijkheid om in het hoger onderwijs bepaalde vakken, die specifiek met een opleiding te maken hebben, ook op een beperkte manier aan te bieden in een vreemde taal, zodat de studenten worden ondergedompeld in die terminologie en leren communiceren in die terminologie in een andere taal.

Ik ondersteun ten volle de openheid die wordt gevraagd om de meertaligheid van Vlaanderen en van de Vlaamse jongeren en studenten mogelijk te maken. Trek dat dan toch ook door in uw discours over andere onderwijsniveaus en andere vakken. Die dubbelzinnigheid stoort me. Het Nederlands zou volgens u als onderwijstaal bedreigd worden als we studenten vakmatig en op beperkte wijze in een andere taal willen laten onderdompelen, terwijl u in het basisonderwijs een dergelijke onderdompeling wel zou toestaan. Die tegenstrijdigheid in uw opvattingen begrijp ik niet.

Laat het wel duidelijk zijn. Ik vind een dergelijk experiment belangrijk en goed. Ik zou zelfs willen aansturen op een bepaalde decreetswijziging om dit in Vlaanderen mogelijk te maken, in eerste in-

stantie op beperkte basis, om ook de effecten duidelijk te kunnen bestuderen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, u weet dat ik een groot voorstander ben van meertaligheid. Ik zou zelfs zeggen : 1 plus 2 is voor mij totaal onvoldoende, voor mij moet het minimum 1 plus 3 zijn. Ik heb daar al ettelijke keren voor gepleit.

Ik zeg echter tevens dat die meertaligheid het best gebeurt vanuit de moedertaal. Ik zeg niet dat ik het voorstel van mevrouw Claes op voorhand afwijs. Dat is zeker niet zo. Als taalleraar weet ik dat de onderdompeling de beste methode is om zeer vlug en op een veel hoger niveau resultaat te bereiken. Dat staat buiten kijf. Eerst moeten we echter de definitie van onderdompeling vastleggen. De heer Sannen heeft het daar ook over gehad. Er moeten parameters komen, zoals de duur en de plaats van zo'n onderdompeling in het traject. Op die manier moet dat inpasbaar zijn.

Daarnaast is er het aspect van de huidige mediaheisa over het afslanken van het talenonderwijs in de toekomst. Daar heb ik natuurlijk mijn bedenkingen bij. Ik heb daarover al zo'n zeven vragen om uitleg gesteld in de periode van tweeëneenhalf jaar dat ik hier actief ben. Ik ben daar ontzettend bezorgd om. Persoonlijk vind ik het niet nodig om in de tweede graad vier uur wiskunde aan te bieden voor alle trajecten in het ASO. Ik vind dat nonsens. Sommige leerlingen zijn eenzijdig begaafd. Op die manier maakt men het hen moeilijk om een humanioradiploma te halen.

Ik kom terug op de eigenlijke vraag. Ik wil pleiten voor dergelijke projecten als ze worden afgebakend in de tijd. Ik wil weten waar ze precies in het traject worden ingeschreven. Ik waarschuw echter wel voor een eventuele ongelijke behandeling en/of ontwikkeling. We hebben al vaak gezegd dat frustraties en asociaal gedrag van jongeren kunnen voortkomen uit het feit dat ze het Nederlands onvoldoende begrijpen. We hebben het dan over het Nederlands als middel tot kennisoverdracht. Als we dat verlaten en onmiddellijk overgaan tot een onderdompeling in een andere taal, dan focussen we op dat deel van de leerlingen dat zich vergaand wil scholen in taal. Voor hen is dat goed, maar als we dat veralgemenen dan stevenen we af op ongelijkheid. We zitten immers nog veel te veel met onze NT2-projecten en -trajecten. Ik pleit dus voor omzichtigheid.

De Cock

Mijnheer Sannen, ik zie ook een contradictie in het hoger onderwijs. Daar gaat het in sommige opleidingen om volledige trajecten. Dan komt opnieuw de nuancering in gevaar die in het hoger onderwijs nodig is. Specialistische definitie en nuancering van gedachtegangen kunnen het best in de eigen taal gebeuren.

Ik zeg dus niet neen op het voorstel van mevrouw Claes, maar ik pleit voor omzichtigheid. We moeten alles aftasten wat er op de markt is, alvorens iets te ondernemen.

Een basisschool in Luik biedt een volledig Nederlandstalig traject aan voor Franstalige Luikenaars. Het is echter de high society die daaraan meedoet. Die kinderen worden thuis op een gepaste manier opgevangen, en worden volledig tweetalig. Zo wordt de Franstalige elite van Luik tweetalig en ze zal daar in de toekomst de vruchten van plukken. Mijn bekommernis gaat echter ook uit naar de lagere bevolkingsklassen. Als we zoiets invoeren, moeten we ook hen erbij betrekken.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, ik zou hier eens een gesprek willen voeren over het begrip taal op de verschillende onderwijsniveaus, los van het hernieuwen van de eindtermen en van het BA/MA-decreet. Ik sluit me aan bij het betoog van de heer Sannen. Er zijn hier immers volstrekt tegenstrijdige meningen te horen en te lezen van politieke partijen in het algemeen en nu specifiek over het ASO en over de BA/MA-kwestie. We moesten maar eens kiezen, een lijn trekken, en ons daar dan aan houden.

Mevrouw de minister, in Overpelt is tien jaar geleden een van de eerste onderdompelingsklasjes in het gemeenschapsonderwijs opgericht. Daar werd op woensdagnamiddag vrijwillig Frans onderwezen aan kleuters en leerlingen van het eerste en tweede leerjaar. Dat veroorzaakte heel wat beroering, zelfs in de nationale pers. Het was een revolutie, want zoiets kon absoluut niet. De school in kwestie is er ten slotte onder zware druk mee gestopt, na het met moeite een jaar te hebben volgehouden.

Ik ben voor onderdompelingsklasjes. De vraag is echter waarin iemand wordt ondergedompeld. Het begrip thuistaal is daarbij essentieel. De onderwijs-schepen van Gent zegt dat ze geïnteresseerd is in zo'n project. Er is echter een heel groot verschil

tussen doceren in het Nederlands aan Franstaligen, of doceren aan Marokkanen, met als thuistaal het Marokkaans, in nog eens een andere taal. We hebben het herhaaldelijk gehad over het belang van het gebruik van de moedertaal in eerste orde, en van een andere taal pas in tweede orde. De situatie hangt dus sterk af van de basis waarvan een kind of leerling moet vertrekken. Daar moet bijzondere aandacht aan worden besteed.

Bovendien zijn er op dit ogenblik, alleszins buiten de uren, tal van initiatieven om anderstalige kinderen te begeleiden in hun eigen taal en in het Nederlands. Het is dus allemaal niet zo nieuw, maar als we het formaliseren, moeten we, zoals de heer De Cock terecht zei, opletten voor ongelijkheid. Er zullen scholen zijn die het wel doen, en scholen die het niet doen. De specifieke situatie en omgeving waar een school in functioneert, zal bepalen of het kan of niet.

De voorzitter : In principe ben ik niet tegen experimenten die leiden tot een grotere talenkennis van kinderen. Onderdompelingsklassen als dusdanig moeten een kans krijgen. Het moet echter behoedzaam gebeuren. De ongelijkheid waarover de heer De Cock het had, is niet denkbeeldig.

Ik zou graag weten welk soort leerlingen in die onderdompelingsklas heeft gezeten. Het is niet moeilijk hoge resultaten te bereiken met taalbegaafde leerlingen, ook in het moedertaalonderwijs. Ik betwifel echter of leerlingen die niet taalbegaafd zijn, en op jonge leeftijd een taalbad krijgen, er nog in slagen hun moedertaal behoorlijk aan te leren. Onderzoek heeft uitgewezen dat dat voor niet-taalbegaafden bijzonder moeilijk wordt. Experimenten moeten kansen krijgen, en talen zijn op zich bijzonder belangrijk. Er moet echter zeer behoedzaam over worden geoordeeld.

De heer Sannen zei terecht dat niet deze regering ervoor heeft gezorgd dat het onderwijs in moderne talen in het secundair onderwijs in de toekomst zal afnemen. Hij heeft echter ongelijk dat wij daar nu plots mee komen aandraven. Hij zal moeten erkennen dat ik zowel in de commissie als in de plenaire vergadering herhaaldelijk heb gewaarschuwd dat de verzwaring van het vak wiskunde in het secundair onderwijs ten nadele is van het onderricht in moderne talen. Dat was het stokpaardje van minister Van den Bossche. Hij pleitte ervoor het ASO-profiel te verzwaren via het vak wiskunde. Ik heb daar altijd op gereageerd dat zulks ook door middel van de moderne talen zou kunnen. Zowel wiskunde als moderne talen behoren tot het ASO-profiel.

Voorzitter

Het was trouwens de bedoeling van minister Van den Bossche door middel van die verzwarende meer mensen die niet echt in het ASO passen, op vroegere leeftijd naar het TSO af te leiden. Ik vond dat dat veeleer een onderwaarding dan een herwaarding van het TSO zou opleveren. Het zou immers een miskenning zijn van het feit dat wiskunde ook bijzonder belangrijk is in richtingen als techniek-wetenschappen, industriële wetenschappen, en andere. Het zou ten onrechte de indruk geven dat men voor veel wiskunde naar het ASO moet, en niet naar het TSO.

Ik heb daar dus vaak tegen gewaarschuwd, maar er was toen geen aandacht voor. Vandaag is er commotie over het feit dat het onderwijs in moderne talen te lijden heeft. Ik ben blij met die commotie. Mevrouw de minister, ziet u een mogelijkheid om alsnog de moderne talen de ruimte te geven die ze verdienen? Uitgerekend in het Europees jaar van de talen zouden wij de talen in het secundair onderwijs miskennen door het verminderen van het aantal uren. We zitten daarmee op het verkeerde spoor, zoals ik zoveel jaar geleden heb voorspeld.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst een antwoord formuleren op de vragen van mevrouw Claes. Vervolgens zal ik ingaan op de problematiek die nu is aangesneden.

Ik ben uiteraard op de hoogte van de resultaten van een aantal projecten in de Franse Gemeenschap. In 1998 werd OBPWO nummer 96/09 opgeleverd. Het betrof een wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van het gebruik van een vreemde taal als instructietaal in de Franse Gemeenschap. Het onderzoek belicht een aantal onderdompelprogramma's. Ik haal er een representatief voorbeeld uit.

Het betreft een programma voor onderdompeling in het Engels aan het Lycée Léonie de Waha van Luik sinds 1989, en dit in de hoogste kleuterklas en de volledige cyclus van het lager onderwijs. De resultaten zijn bekend. Voor de moedertaal Frans en voor wiskunde in het Engels onderwezen, liggen de gemiddelde prestaties van de leerlingen in het project een flink stuk hoger dan die van hun leeftijdgenoten. Ook hebben vergelijkende examens uitgewezen dat de leerlingen voor de andere schoolvakken gemiddeld hoger scoren dan de gemiddelde

leerling uit het reguliere onderwijs, ongeacht of ze het vak in het Frans of Engels kregen.

Wat Engels betreft, hebben de leerlingen na zes jaar een hoog niveau, zonder dat hun moedertaalontwikkeling hieronder lijdt. Observaties hebben verder uitgewezen dat de leerlingen een grotere werklust hebben, meer mogelijkheden krijgen om hun geheugen te ontwikkelen, maar sneller moe zijn. Ook spreiden ze een hoge mate van intellectuele activiteit tentoon en zijn ze sterk gemotiveerd voor het leren van een derde en vierde taal. Nog heel wat andere positieve karaktereigenschappen worden in de studie genoemd.

Bij deze opmerkelijke resultaten moet wel een kanttekening worden gemaakt: het beter presteren en meer gemotiveerd zijn, kan een gevolg zijn van het deel uitmaken van een experimenteelgroep en van de extra aandacht die deze groep krijgt.

Uit het onderzoek en uit een OBPWO van 1997 met de titel 'Frans op de basisschool' blijkt dat er een aantal randvoorwaarden vervuld moeten zijn. Geleidelijke opbouw van de tweetaligheid is belangrijk. Het moet vakgebonden zijn: visuele, actieve en symbolische vakken zijn geschikter dan vakken berustend op het geschreven en gesproken woord. In het basisonderwijs zijn concrete vakken geschikter dan abstracte. De samenwerking met de ouders is heel belangrijk. Er is een grondige voorbereiding van en begeleiding bij de invoering van de programma's noodzakelijk. Hier is onder meer een specifiek nascholingsaanbod belangrijk. De hele school moet zich betrokken voelen bij de meertaligheid. De beschikbaarheid van gekwalificeerde leerkrachten is belangrijk. Native speakers zijn niet noodzakelijk, maar zeker in het secundair onderwijs zijn gespecialiseerde vakleerkrachten van doorslaggevend belang. De manier waarop het onderwijs gegeven wordt, moet zijn aangepast aan de leeftijd van de leerlingen. Aangepaste didactische methodes dringen zich op.

Vandaag bestaan in Vlaanderen reeds onderdompelingsprojecten in het kader van het OETC. De Vlaamse Gemeenschap subsidieert bijvoorbeeld de VZW Immigratie, die in het Brusselse biculturele programma's ondersteunt. Het is overigens mijn bedoeling om een decretaal rechtsgrond uit te schrijven in het rechtspositiedecreet van de leerling, dat ik reeds eerder aankondigde. De vrij positieve resultaten van de Franstalige projecten nodigen alleszins uit tot gelijkaardige initiatieven in de Vlaamse Gemeenschap. Dergelijke projecten staan echter op gespannen voet met de onderwijsstaalwet van 1963, die het principe 'streektaal is onderwijs-

Vanderpoorten

taal' hanteert. De Vlaamse Gemeenschap kan deze regeling niet veranderen. Ze is enkel bevoegd voor het onderwijs in de tweede taal.

Ik wil ook een beleidsadvies voorlezen uit het OBPWO 96/09 : 'Hoewel er wetenschappelijk gezien geen bezwaren kleven aan een vroege start, wordt voorgesteld de tweetalige programma's in de aanvangsfase alleen in het secundair onderwijs te implementeren. Om de minste weerstanden los te weken, lijkt het verstandig dat het Nederlands als enige instructietaal blijft in het lager onderwijs'. Het is belangrijk dat daarover al wetenschappelijk onderzoek is gevoerd.

Dan wil ik even terugkomen op het belang van talen in het ASO. Deze discussie dateert van de vorige regeerperiode. De eindtermen zijn hier enkele maanden geleden bekrachtigd. Ik heb toen heel weinig weerstand ondervonden. Alle commissieleden waren hierbij betrokken. Dit is zeker geen nieuwigheid. De reductie van de studierichtingen staat ingeschreven in het decreet secundair onderwijs uit de vorige regeerperiode. Wegens het uitblijven van de eindtermen in een aantal onderwijsdecreten, was dat echter opgeschort.

De motivering van mijn voorganger was de versteviging van wiskunde om de zwakke instroom in het ASO af te toppen. Ik ben met die argumentatie trouwens nooit gelukkig geweest. Ik heb aan het begin van deze regeerperiode aan de DVO de opdracht gegeven om de manier waarop wiskunde werd uitgeschreven, bij te sturen. Daarover is ook een artikel verschenen in Klasse. Daarin wordt het verschil uitgelegd tussen wiskunde in de huidige termen en wiskunde vroeger. Wiskunde wordt veel concreter aangeboden, zodat leerlingen weten waarom ze wiskunde studeren en minder gemakkelijk afhaken. Dat laatste is toch wel een probleem.

Deze zaak mag niet overdreven worden. Momenteel kan een leerling in de tweede graad kiezen tussen vijf of drie uur wiskunde. Dat zal nu voor iedereen vier uur worden. Dat betekent dat sommige studierichtingen een uur wiskunde verliezen en andere een uur bij krijgen. Daarom voeren scholen verschuivingen door om dat ene uur ergens anders te halen. Dat uur kan bij de talen worden gehaald, maar dat hoeft niet. We stellen geen lessentabellen voor aan scholen. Ze stellen die zelf op basis van de eindtermen op. Er zijn ook heel wat scholen die taaluren zullen behouden en een andere verschui-

ving doorvoeren. Nogmaals, de scholen zijn daar zelfstandig in.

Het probleem is dus iets complexer dan voorgesteld. Het is niet de minister die nu eventjes zegt dat er meer wiskunde en minder talen moeten worden gegeven. Dat is volledig naast de kwestie. De eindtermen zijn een zaak van het parlement en worden door specialisten voorbereid. Nu zijn vooral de scholen aan zet. Leerkrachten worden met de zaak geconfronteerd omdat ze de lessentabellen van de koepels krijgen. Enkele leerkrachten zijn in de pen gekropen zonder dat ze weten wat in dit parlement wanneer is besproken. Ik kan dat begrijpen, maar de parlementsleden worden geacht dat wel te weten.

De voorzitter : Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Hilde Claes : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onthou dat u terdege kennis hebt van de onderdompelingsprojecten in de Franse Gemeenschap. Het is correct dat deze projecten gunstige resultaten behalen. Er moeten wel randvoorwaarden zijn vervuld, die ik niet zal herhalen. Ik heb gehoord dat er in Vlaanderen in het kader van OETC al een dergelijk project bestaat. De minister zal hier in het kader van het rechtspositiedecreet verder aandacht aan besteden.

Ik wil even reageren op de uitlatingen van de heren Sannen en Van Baelen. Niets zal me beletten om als parlements lid mijn persoonlijke mening te verkondigen. Ik zal dat altijd doen. Laat dat duidelijk wezen.

Het is de taak en de verantwoordelijkheid van de politiek om oog te hebben voor en in te spelen op maatschappelijke evoluties. De taal vormt nu eenmaal een belangrijk aspect van de internationalisering.

De heer Sannen heeft daarnet gezegd dat we de Nederlandse taal steeds moeten vrijwaren. Ik heb dit nooit ontkend. Mijns inziens is dit evenwel niet tegenstrijdig met het volgen van lessen in een andere taal. Heel wat linguïsten hebben me verteld dat het verwerven van een andere taal positieve effecten op de eigen moedertaal heeft. Hierover mogen geen misverstanden ontstaan.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Het spreekt vanzelf dat parlementsleden hun eigen mening mogen verkondigen. Ik hoop evenwel dat iedereen hier standpunten inneemt die passen in het kader waarin hij

Sannen

is verkozen. Mevrouw Claes is uiteraard niet schuldig aan beslissingen die in een vorige legislatuur zijn genomen.

We hebben het daarnet even over de goedgekeurde eindtermen gehad. Mevrouw Grouwels heeft hier toen op gereageerd. Ik wil er echter op wijzen dat de goedgekeurde eindtermen enkel de doelstellingen bepalen. Ik heb geen problemen met die doelstellingen. Deze minister heeft de zwaarte van het wiskundepakket in vraag gesteld. De goedkeuring van de eindtermen is net vertraagd door de herformulering en de meer praktische invulling van de te theoretische eindtermen wiskunde.

De eindtermen zijn de doelstellingen. De kranten hebben het vandaag over het urenpakket en over de afschaffing van de richting moderne talen in de tweede graad van het secundair onderwijs. Dit is het gevolg van bepaalde theoretische formuleringen die tijdens de vorige legislatuur tot stand zijn gekomen. De eindtermen en de urenpakketten staan los van elkaar.

Ik wil me ook nog aansluiten bij de bekommernissen over de experimentele fase en de behoedzaamheid. We moeten eerst een experiment opstarten. We moeten behoedzaam blijven voor ongewenste neveneffecten en gevolgen. Indien we dit experiment niet toelaten, zullen we ook geen conclusies kunnen trekken. We moeten een middel zoeken om experimenten binnen een bepaald kader mogelijk te maken.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Hoewel ik hier tijdens de vorige legislatuur niet zat, wil ik hier duidelijk stellen dat de minister van Onderwijs het aantal lessen wiskunde niet bepaalt. Wat minister Van den Bossche hier allemaal heeft bekokstoofd, heeft met dit onderwerp niets te maken. De reductie van het aantal studierichtingen staat los van het aantal lessen Duits of Engels. Hoewel het aantal lessen is veranderd, kan niemand beweren dat de studierichting wiskunde is afgeschaft.

De koepels leggen de aangesloten scholen lestabelen voor. Meestal volgen de scholen deze tabellen. Het Gemeenschapsonderwijs heeft voor twee uur Engels in het eerste jaar gekozen. Het vrij onderwijs volgt een andere tabel. Dit is een beslissing van de koepels en van de scholen. Vroeger waren er zelfs nog andere tabellen voor het gemeentelijk

onderwijs. Gelukkig volgen al die scholen nu de tabellen van het gemeenschapsonderwijs.

De schuld wordt hier al te gemakkelijk op minister Van den Bossche geschoven. Blijkbaar vinden bepaalde mensen dat de socialisten zich hier niet langer over het onderwijs mogen uitspreken. Ik heb hier echter geen boodschap aan. (*Rumoer*)

Blijkbaar hebben de meerderheid en de oppositie de minister van Onderwijs tijdens de vorige legislatuur vrij slaafs gevolgd. Ik heb hier niets mee te maken. Indien ik het niet eens ben met de minister, dan zal ik dat ook zeggen.

De voorzitter : Ik wil er toch even op wijzen dat minister Van den Bossche herhaaldelijk de klemtoon op het belang van wiskunde heeft gelegd. Hij heeft ervoor gezorgd dat alle richtingen nu vier uur wiskunde hebben.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik wil nogmaals benadrukken dat het Nederlands in onze ogen de onderwijstaal moet blijven. Dit betekent uiteraard niet dat we binnen het Nederlandstalig onderwijs geen talenversterkend onderwijs kunnen zoeken.

Ik heb het hier niet over een tweetalig onderwijs gehad. In een talenversterkend onderwijs spelen de taallessen uiteraard een grote rol. Zolang de dosering in het oog wordt gehouden, kan dit ook met andere vakken worden gecombineerd.

Het voorstel van de heer Sannen met betrekking tot het hoger onderwijs gaat me een beetje te ver. We willen het Nederlands als wetenschappelijke taal absoluut overeind houden. We verschillen hierover van mening. Het is wellicht gewoon een kwestie van doseren. We zullen daarover nog wel eens uitgebreider van gedachten wisselen.

Het is evident dat het talenversterkend onderwijs een vrije keuze van de leerlingen moet zijn. Het talenversterkend onderwijs mag geen eenheidsworst worden. Niet alle leerlingen moeten hier zonder meer in worden ingepast. De leerlingen moeten een positieve keuze maken.

De heer De Cock heeft daarnet naar NT2 verwezen. Hoewel het hier een interessante invalshoek betreft, is NT2 onderwijs voor anderstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs. We willen ook de Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs een meerwaarde bieden. Een talenversterkend onderwijs kan die meerwaarde

Grouwels

hebben. Ik wil me hier nog niet uitspreken over de vorm van dat talenversterkend onderwijs.

De minister heeft daarnet enkel naar het experiment van het OETC, het onderwijs in de eigen taal en cultuur, verwezen. Dit bicultureel onderwijs, dat in het begin van de jaren 1970 is ontstaan, is eigenlijk een experiment. Ik vind het zeer positief dat de minister de uitbreiding van de structurele onderbouw van dit experiment wil onderzoeken. Omwille van de huidige toestand in de scholen kan het OETC evenwel in vraag worden gesteld. Wie de leerlingen van onze scholen onderzoekt, zal tien of twintig verschillende nationaliteiten en een tiental verschillende talen ontdekken.

Ik denk dat er nog andere experimenten in het Nederlandstalig onderwijs lopen. De minister heeft enkel naar het OETC verwezen. Zou het mogelijk zijn om ook de andere experimenten even aan bod te laten komen ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik stel vast dat de discussie tamelijk vlot verloopt. Dit betekent dat de vragen van mevrouw Claes ieders aandacht hebben getrokken. Ik wil me hier zeker niet negatief opstellen. Ik heb gewoon enkele kanttekeningen gemaakt.

De heer Sannen wil een experiment opzetten. Indien we dit voorstel ernstig nemen, moeten we de specialisten in het andere landsgedeelte en in de ons omringende landen eens uitnodigen. Op die manier zullen we er misschien in slagen om een aantal initiële fouten te vermijden die zij wel hebben gemaakt.

De voorzitter : Ik ben het hiermee eens. Dit lijkt me noodzakelijk.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zou hier nog even op het verband tussen lestabellen en eindtermen willen wijzen. De lestabellen worden op basis van de eindtermen opgesteld. Er is met andere woorden een duidelijk verband.

We moeten trouwens opletten met het aantal uren wiskunde. Sommige richtingen hadden vijf uur wiskunde en andere richtingen hadden drie uur wiskunde. Nu wordt het in alle richtingen vier uur wiskunde. Er is ook een actie geweest van wiskunde-

leerkrachten, die hiermee niet akkoord gaan. Ik heb van hen een hele stapel petitie's gekregen. Er zijn scholen die nu een uur extra wiskunde zullen geven, zodat ze toch op vijf uren komen. Er zijn scholen die hun talenonderricht zullen versterken. Dat geeft een zeer verscheiden beeld. Men moet dus niet denken dat alles nu heel lineair zal worden georganiseerd.

Wat het OETC betreft, zijn we volop aan het onderzoeken hoe een en ander kan worden bijgestuurd. Toevallig heb ik daarover morgen met de administratie een vrij belangrijke vergadering. Over eventuele andere experimenten moet ik nog correcte informatie inwinnen, die ik u zal bezorgen.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, in een vorig leven heb ik geprobeerd om wiskunde te geven. Ik zeg u dat het een stommitieit is om overal vier uur wiskunde te geven en geen drie of vijf. Daarvan ben ik overtuigd.

De voorzitter : Dat heb ik in het verleden ook reeds gezegd.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik vind het toch eigenaardig dat deze discussie nu wordt gevoerd en niet op het moment dat de eindtermen op het programma stonden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over avond- en weekendwerk voor schoolstages

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Declercq tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over avond- en weekendwerk voor schoolstages.

Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, van de theorie gaan we nu naar de praktijk. Op 6 december 2001 stelde mevrouw Claes reeds een vraag over de stages.

In uw antwoord daarop deelde u mee, mevrouw de minister : '... dat er een ministeriële omzendbrief

Declercq

aan scholen en schoolbesturen waarin de modaliteiten en voorwaarden zijn opgenomen, momenteel in voorbereiding is. Deze bouw voort op een advies dat de Vlaamse Onderwijsraad vorig jaar heeft uitgebracht. Het is de bedoeling deze omzendbrief vanaf het schooljaar 2002-2003 in werking te laten treden. De regelgeving die tot vorig schooljaar gold en die was gebaseerd op een besluit van de Vlaamse regering van 17 april 1991, stelde dat voor stages die vielen buiten de gewone lesdagen en -uren, een afwijkingsaanvraag aan de onderwijsadministratie moest worden voorgelegd. Nergens werd daarbij expliciet enige link gelegd met de arbeidswetgeving. In sommige gevallen ondervonden scholen problemen met de inspectie van de sociale wetten.'

Graag zou ik vanuit mijn eigen praktijk kort even uitweiden over stages. In de opleiding verpleegkunde zijn er heel veel stages. Tijdens schoolvakanties rekent men ook op stagiairs. Momenteel is er een evolutie aan de gang, waarvoor we toch op onze hoede moeten zijn. Volgens mij is het geen goede zaak als leerlingen verpleegkunde studeren zonder kennis te maken met nacht- of weekenddienst. Volgens mij moet de opleiding heel nauw aansluiten bij de realiteit.

Ook de stagebedrijven staan momenteel niet altijd te springen om stagiairs te aanvaarden. Het zijn geen liefdadigheidsinstellingen, en ik heb ondervonden dat vele bedrijven afhaken vanwege de administratie, de vrees voor verzekering of de begeleidingsproblematiek. Voor ons is het belangrijk dat de leerling steeds centraal staat.

Ik zou aan de minister willen vragen wat de huidige stand van zaken is. Is deze omzendbrief in werking en strookt deze met de arbeidswetgeving ?

De voorzitter : Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Hilde Claes : Mijnheer de voorzitter, ik pik graag in op deze vraagstelling. Zoals mevrouw Declercq daarnet al aanhaalde, heb ik op 6 december 2001 al een vraag gesteld over deze problematiek, waarbij ik een dubbele bezorgdheid uitte.

Enerzijds was er een mogelijke strijdigheid met de arbeidswet van 16 maart 1971, die uitdrukkelijk een verbod op zondag- en nachtarbeid voorschrijft. Ik las toen in de pers dat de minister zich daarvan bewust was en haar federale collega Onkelinx daarvoor had gecontacteerd. Ze zou hebben verzocht om precies op dit punt voor een beperkte pe-

riode een gedoogbeleid te voeren. Dat was mijn eerste bekommernis. Anderzijds wees ik in mijn vraag op het gevaar dat tal van werkgevers zich door de uitbreiding van die stageregeling zouden voorzien van goedkope arbeidskrachten door misbruik te maken van stagiairs.

In haar antwoord wees de minister er destijds op dat er inderdaad een grotere autonomie zou worden gegeven aan de scholen. Volgens haar zou dit gebeuren binnen een duidelijk afgebakend kader. Precies voor de mogelijke strijdigheid met de arbeidswetgeving wees de minister op drie punten. Ten eerste wees de bewuste omzendbrief erop dat scholen er uitdrukkelijk om vroegen dat de federale arbeidswet van toepassing was op stagiairs, inclusief het verbod op zondagwerk en nachtwerk tussen 20 en 6 uur.

Ten tweede zou die omzendbrief in een bijlage hebben vermeld dat er een afwijking mogelijk was voor beperkte studiegebieden, studierichtingen en/of een aantal leerjaren.

Ten derde stelde de minister dat precies dankzij de omzendbrief de scholen in de toekomst zouden weten welke afwijkingen op de nacht- en zondagsstages reglementair mogelijk zouden zijn. Dankzij die omzendbrief zou er eindelijk iets meer duidelijkheid komen voor de scholen, en er zou helemaal geen strijdigheid bestaan met de bestaande arbeidswetgeving.

Na het antwoord van de minister las ik in de Financieel Economische Tijd een artikel waarin minister Onkelinx erop wees dat ze helemaal niet van plan was om een gedoogperiode in te voeren. Hieruit kan ik slechts één ding afleiden : er is wel degelijk een strijdigheid tussen de omzendbrief en de federale arbeidswetten. Op dat punt zou ik vandaag graag definitief uitsluitsel krijgen. Is er een strijdigheid of niet ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Op het vlak van leerlingenstages in het secundair onderwijs moet er een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen het aspect tijdsordening en die aspecten die onder de brede noemer organisatiemodaliteiten en randvoorwaarden vallen.

Laatstgenoemde aspecten zijn momenteel nog niet helemaal verhelderd, ook niet na het advies dat door de Vlaamse Onderwijsraad werd geformuleerd. Van zodra een definitieve regeling op punt

Vanderpoorten

staat, zal een rondzendbrief met geactualiseerde stagerichtlijnen onder de scholen en schoolbesturen worden verspreid.

Met uw diverse vragen over de toepassing van de arbeidswetgeving doelt u allicht op de toegelaten stageperiodes binnen de nieuwe regelgeving van 31 augustus 2001 op de organisatie van het schooljaar. Vooruitlopend op deze regelgeving, die vanaf het schooljaar 2001-2002 in werking is getreden, werden de scholen terzake geïnformeerd via de omzendbrief S0 74 de dato 12 juni 2001.

Voor sommige studierichtingen, waarover het onderwijsdepartement en de representatieve verenigingen van inrichtende machten een consensus hebben bereikt, is vastgelegd dat een bepaald aantal stages 's nachts en/of op zondag mogelijk is. Het toekomstige werkmilieu waarmee leerlingen tijdens hun stage vertrouwd moeten worden gemaakt, verantwoordt immers bepaalde afwijkingen op het verbod op nachtstages en zondagstages.

De federale arbeidswet- en regelgeving is van toepassing op leerlingenstages. Bedoelde afwijkingen moeten worden getroffen op basis van koninklijke besluiten, genomen na advies van de betrokken paritaire comités. De procedure van advies door deze comités op grond van de onderwijsvoorstellen loopt momenteel. Het is de bedoeling dat vanaf het schooljaar 2002-2003 een definitieve regeling op punt staat.

Aan mijn federale collega van Tewerkstelling en Arbeid is medio 2001 gevraagd om tijdens het schooljaar 2001-2002 de afwijkingen op het verbod op nacht- en zondagstages te gedogen. Er kwam geen reactie. Pas enige tijd geleden, waarschijnlijk omdat sommige comités al dan niet gedeeltelijk negatieve adviezen gaven, liet minister Onkelinx weten dat de afwijkingen niet langer kunnen. Naar aanleiding hiervan zal ik de onderwijsverstrekkers eerstdaags aanraden om de leerlingenstages, waar

mogelijk, tijdens de resterende maanden van het schooljaar te plannen in de periode van maandag tot en met zaterdag en tussen 6 uur 's morgens en 20 uur 's avonds. Met 'waar mogelijk' bedoel ik : voor zover de stagecontracten voor herziening vatbaar zijn of nog niet zijn afgesloten.

Ik besef zeer goed dat deze aanpak voor een deel haaks staat op alle inspanningen om het technisch secundair onderwijs en secundair beroepsonderwijs te herwaarderen en om de stages te optimaliseren. Dat het tijdsbestek met betrekking tot leerlingenstages thans volledig nieuw zou zijn, ontken ik nadrukkelijk. Daar waar echter in het verleden op een weinig gestructureerde wijze stages op buitengewone tijdstippen konden worden toegestaan, legt de regelgeving van 31 augustus 2001 nu een vormige regels vast. Dit gebeurt voor het eerst vanuit de expliciete intentie om een overeenstemming met de arbeidswet te realiseren.

De paritaire comités moeten dus hun verantwoordelijkheid opnemen. In hun advies aan de bevoegde federale minister zullen ze moeten aangeven in hoeverre en onder welke omstandigheden stages 's nachts en/of op zondag mogelijk zijn. Dit is de werkelijkheid waarmee de leerlingen later in het beroepsleven te maken zullen krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Ik dank de minister voor haar antwoord. Het is dus de bedoeling dat er een definitieve regeling wordt uitgewerkt. Het is belangrijk dat de realiteit van het beroepsleven tijdens een stage duidelijk wordt. Anders zijn we verkeerd bezig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.42 uur.*
